

nesouhlasí s názorem prvního soudce, že žalobkyně měla vymáhati vydání certifikátu jen v řízení exekčním, poněvadž toto řízení se skončilo, pokud jde o motocykl, provedením exekčního prodeje.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání jest opřeno jen o dovolací důvod nesprávného právního posouzení (§ 503 čis. 4 c. ř. s.), důvod ten však není opodstatněn. Podle § 18 třetí odstavec aut. ř. policejního ze dne 28. dubna 1910 čis. 81 ř. zák. tvoří úřední certifikát podstatnou součást motorového kola (srov. rozh. čis. 7441 sb. n. s.) a jest každý nový nabyvatel vozidla oprávněn požadovati na svém předchůdci vydání certifikátu. Zásady té lze obdobně použiti i v případě, že motorové kolo bylo koupeno v exekční dražbě. Odpírá proto žalovaný žalobkyni bezprávně vydání certifikátu a bylo odvolacím soudem právem žalobě vyhověno.

Čís. 10294.

Odpůrčí nárok.

Žaloba odpůrčí podle § 12 odp. řádu jest žalobou o plnění; jest nepřipustno, domáhati se touto žalobou jen bezúčinnosti právního jednání. Prohlášení bezúčinnosti právního jednání jest jen rázu předurčujícího a nemusí do žalobní žádosti vedle žádosti o plnění ani býti pojato. Žalobní prosba, by bylo proti žalobci prohlášeno za bezúčinné zřízení zástavního práva pro pohledávku na nemovitosti pro žalovaného, není předurčující pro žalobní prosbu téže odpůrčí žaloby, by byl žalovaný uznán povinným trpěti, by žalobce vedl exekuci na onu hypotekární pohledávku a z ní došel uspokojení.

Postoupil-li dlužník pohledávku za A-em B-ovi tím způsobem, že si v dorozumění s B-em vyhradil, že tato pohledávka bude pro B-a zajištěna na nemovitosti A-ově vkladem zástavního práva na základě dlužního úpisu, vydaného A-em pro B-a, neodporuje § 13 odp. řádu žalobní žádání, by B. byl uznán povinným trpěti, by žalobce vedl pro svou pohledávku exekuci na hypotekární pohledávku a by z ní uspokojil svou pohledávku.

(Rozh. ze dne 7. listopadu 1930, Rv I 1940/29).

Československý stát podal na Helenu K-ovou odpůrčí žalobu tohoto doslovu: I.) Postup pohledávky 35.000 Kč za prodanou hostinskou koncesi s 5% úroky a ostatním příslušenstvím Walterem K-em straně žalované jest proti Čsl. státu bezúčinný a neplatný. II.) Zřízení zástavního práva pro postoupenou pohledávku pro stranu žalovanou na nemovitosti zapsané ve vložce čis. 2076 jest proti Čsl. státu bezúčinné a neplatné. III.) Žalovaná strana jest povinna trpěti, by Čsl. stát vedl pro svou pohledávku 12.729 Kč 88 h exekuci na tuto hypotekární pohledávku a z ní

svou pohledávku uspokojil. IV.) Žalovaná strana jest povinna to uznati a zaplatiti Čsl. státu útraty tohoto sporu. Procesní soud první stolice uznal rozsudkem pro zmeškání podle žaloby. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolání žalované a změnil rozsudky obou nižších soudů v ten rozum, že zamítl žalobní žádost odst. II., — by bylo uznáno právem, že zřízení zástavního práva pro postoupenou pohledávku pro stranu žalovanou na nemovitosti zapsané ve vl. čís. 2076 jest proti Československému státu bezúčinné a neplatné. Důsledkem toho upravil výrok rozsudku prvního soudu v odst. III. tak, že bude zníti: »Žalovaná strana jest povinna trpěti, by Československý stát vedl pro svou pohledávku exekuci na hypotekární pohledávku žalované strany váznoucí na nemovitosti zapsané ve vl. čís. 2076 sub C pol. 91 a by z ní svou pohledávku uspokojil«. Jinak dovolání nevyhověl.

D ů v o d y:

Dovolání uplatňuje dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s. Při řešení otázky, zda a pokud jest dovolání opodstatněno, jest míti na zřeteli, že jde a) o žalobu odpůrčí podle § 12 odp. řádu opřenu o důvod odporovatelnosti podle § 2 čís. 3 odp. řádu, b) o rozsudek prvního soudu pro zmeškání podle § 396 c. ř. s. Jest tedy především vycházeti ze skutkového zjištění nižších soudů podle § 396 c. ř. s. Podle tohoto zjištění vyhradil si žalobcův dlužník Walter K., — by zachránil, jsa značně předlužen, smlouvenou úplatu 50.000 Kč za postoupenou hostinskou koncesi Terezii P-ové před exekucemi věřitelů, — při postupu koncese, dorozuměv se se žalovanou, že část úplaty 15.000 Kč bude mu odevzdána hotově, zbytek 35.000 Kč že bude zajištěn i s úroky na nemovitosti, patřící Terezii P-ové pro žalovanou; jeho to matku, což se také stalo. Tomuto dlužníkovu právnímu jednání odporuje žalobce, domáhaje se výroku, 1. že postup pohledávky 35.000 Kč s přísl. za prodanou koncesi dlužníkem Woldem K-em straně žalované jest proti žalobci bezúčinný a neplatný, 2. bezúčinné a neplatné jest proti žalobci i zřízení práva zástavního pro postoupenou pohledávku pro žalovanou na nemovitosti patřící Terezii P-ové, a 3. že žalovaná jest povinna trpěti, by žalobce pro svou pohledávku vedl exekuci na zmíněnou hypotekární pohledávku a z ní svou pohledávku uspokojil. Rozsudek odvolacího soudu, jenž potvrdil rozsudek prvního soudu, vydaný následkem zmeškání žalované strany podle oné žalobní žádosti, napadá žalovaná v dovolání především výtkou, že jest nesprávný názor odvolacího soudu, že určovací návrh v odst. I. a II. žalobní žádosti jest opodstatněn ustanovením § 1 odp. řádu, ač nebyly splněny náležitosti § 228 c. ř. s. Dovolání lze přisvědčiti potud, že odpůrčí žaloba podle § 12 odp. řádu jest žalobou o plnění, jež musí obsahovati žádost o plnění, a že jest nepřipustné domáhati se touto žalobou jen bezúčinnosti právního jednání. Prohlášení bezúčinnosti právního jednání jest jen rázu předurčujícího a nemusí proto do žalobní žádosti vedle žádosti o plnění ani býti pojata, samo o sobě by však

s hlediska § 12 odp. řádu nestačilo. V souzeném případě obsahuje žalobní žádost v odst. III. žádost o plnění, by žalovaná trpěla, by žalobce vedl pro svou pohledávku exekuci na hypotekární pohledávku, označenou v předchozím odstavci. Tato část žalobní žádosti (odst. III.) odpovídá požadavkům § 12 odp. řádu, a předcházející dva odstavce, v nichž se žalobce domáhá prohlášení bezúčinnosti dlužníkovy právního jednání jakož i bezúčinnosti zřízení práva zástavního pro postoupenou pohledávku ve prospěch žalované strany na nemovitosti Terezie P-ové, nejsou v podstatě než úvodem k následující části žaloby, obsažené v odst. III., a mohly by s hlediska § 12 odp. ř. vedle této části žalobní žádosti obstáti, arci za předpokladu, že obsažené v nich žádání má pro žalobní žádost, znějící na plnění, skutečně význam předurčující. Takový předurčující význam má beze sporu odstavec I. žalobní žádosti, domáhající se relativní bezúčinnosti právního jednání, uzavřeného mezi dlužníkem Waltrem K-em a žalovanou. Naproti tomu není předurčujícího rázu odst. II. žalobní prosby, domáhající se toho, by bylo proti žalobci prohlášeno za bezúčinné zřízení zástavního práva pro postoupenou pohledávku na nemovitosti Terezie P-ové pro žalovanou; ba tento odstavec odporuje přímo, jak dovolání správně vytýká, odstavci III. žalobní žádosti, neboť nebylo by přece možné, by žalobce vedl exekuci na hypoteku proti němu bezúčinnou. Bylo proto dovolání vyhověno potud, že byla změnou rozsudků obou nižších soudů žalobní žádost, obsažená v odst. II., zamítnuta. Důsledkem toho bylo pak rozsudkový výrok, přimykající se odstavci III. žalobního žádání, upravit tak, jak shora uvedeno, aby byl po vyloučení odstavce II. srozumitelný. Jinak není však dovolání odůvodněno. Pokud vytýká, že v uvážení skutkového děje, tvrzeného v žalobě, nemohlo být vyhověno ani odstavci III. žalobní žádosti, ježto prý pohledávka, dokud byla součástí jmění Waltra K-a, nebyla zajištěna a zajištění se stalo teprve v postupu pohledávky, neodporovatelným a žalobcem také nenapadeným právním jednáním mezi žalovanou a Terezií P-ovou, — nepřidrží se dovolání úplně shora uvedeného žalobního děje, vyličeného v odstavci V. žaloby, podle něhož postoupil dlužník Walter K. svou pohledávku za Terezií P-ovou v částce 35.000 Kč žalované tím způsobem, že si v dorozumění se žalovanou vyhradil, že tato pohledávka bude pro ni zajištěna na nemovitosti patřící Terezií P-ové vkladem práva zástavního na základě dlužního úpisu, vydaného P-ovou, pro žalovanou. Tomuto jednání dlužníkovu nelze s hlediska právního (§ 914 obč. zák.) rozuměti jinak, než že dlužník postoupil žalované své matce nejen zbytek odstupného za hostinskou koncesi v částce Kč 35.000, nýbrž i jeho knihovní zajištění, které si pro tento zbytek vyhradil na nemovitosti Terezie P-ové a které tato, jak zjištěno, zřídila pro žalovanou na své nemovitosti. Ušel tudíž odporovatelným jednáním dlužníkovým ze jmění dlužníkovy nejen zbytek pohledávky 35.000 Kč, nýbrž i knihovní zajištění této jeho pohledávky na nemovitosti Terezie P-ové, které si, jak zjištěno, dlužník vyhradil. Mylný jest proto názor dovolatelky, že žalobní žádání III. odporuje § 13 odp. řádu. Nebylo proto dovolání v těchto směrech vyhověno.